

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ»**

код ЄДРПОУ 43296244

Н А К А З

15. 04.2026

Київ

№ 59-а

**Про затвердження програми
підвищення кваліфікації
тренерів супервізорів у
сфері загальної середньої освіти**

На виконання п. 2 завдання 2.4.2.2 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України (далі — МОН), затвердженого наказом МОН від 26.02.2026 № 356, статутних завдань державної установи «Український інститут розвитку освіти» (далі — УІРО), відповідно до Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом МОН від 14.06.2024 № 855, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2024 за № 1201/42546, наказу МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», а також з метою вдосконалення компетентностей тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти щодо організації та проведення супервізії та подальшої розбудови практики супервізії в Україні,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Програму підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти «Психосоціальна підтримка та академічна доброчесність у супервізійній діяльності» (далі — Програма), що розроблена на основі типової, що додається.

2. Начальнику відділу професійного розвитку педагогічних працівників

Ганні ГЛАДКОВІЙ:

2.1. Організувати підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти за Програмою в партнерстві з Європейським центром імені Вергеланда з 04 по 06 травня 2026 року в м. Львів.

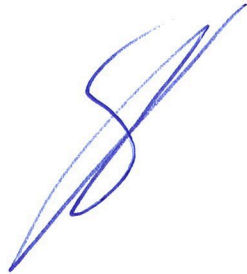
2.2. Забезпечити оформлення та видачу сертифікатів про підвищення кваліфікації тренерам, які успішно пройшли навчання.

3. Сектору інноваційної діяльності та педагогічної майстерності (Леся ЛАЩЕВСЬКА): забезпечити облік виданих сертифікатів.

4. Відділу матеріально-технічного забезпечення (Сергій САЦУНКЕВИЧ): оприлюднити наказ на офіційному вебсайті державної установи «Український інститут розвитку освіти».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на в. о. першого заступника директора Євгена КОВАЛЕНКА.

Директор

Юлія ПОГРЕБНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом державної установи

«Український інститут розвитку освіти»

від 15.04.2026 № 59-аг

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти «ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУПЕРВІЗІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Розробник: відділ професійного розвитку педагогічних працівників державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Рецензенти:

Гарна С. Ю., проректор з інноваційної та методичної роботи Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти;

Байдик В. В., доцент кафедри педагогіки та психології Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Нині особливої значущості набуває психосоціальна підтримка педагогів, які працюють в умовах підвищеного стресу, емоційного навантаження та невизначеності. Супервізія виступає не лише інструментом професійного розвитку, а й механізмом зміцнення емоційної стійкості, профілактики професійного вигорання та формування безпечного освітнього середовища. Це зумовлює необхідність підготовки фахівців, здатних надавати психосоціальну підтримку педагогічним працівникам.

Водночас посилення уваги до питань академічної доброчесності як базової цінності сучасної освіти вимагає інтеграції етичних стандартів у супервізійну діяльність. Принципи академічної доброчесності, відповідальності, об'єктивності та гуманізму є ключовими в здійсненні супервізії та визначають якість професійної взаємодії між супервізором і педагогом.

У зв'язку із цим підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти обумовлено необхідністю розвитку спроможності супервізорів надавати психосоціальну підтримку педагогічним працівникам під час супервізійних сесій, а також потребою у визнанні академічної доброчесності фундаментом якісної освіти, що дозволить зміцнити

довіру в академічному середовищі до результатів навчання, підвищення кваліфікації та досягнень учасників освітнього процесу.

Зміст Програми спрямований на розкриття особливостей проведення підтримувальної супервізії, а також упровадження принципів академічної доброчесності в контексті супервізійної практики відповідно до вимог Закону України «Про академічну доброчесність», що поширюються, зокрема, на педагогічну й науково-педагогічну діяльність освітян, навчальну діяльність здобувачів освіти, і потребує поінформованості всіх учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів, правил академічної доброчесності.

Програму розроблено з урахуванням законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність», Стратегії розвитку доброчесності в освіті на 2026–2030 роки, Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі — МОН) від 14.06.2024 № 855, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2024 за № 1201/42546, наказу МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», наказу МОН від 18.12.2024 № 1759 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності», наказу МОН від 13.03.2026 № 444 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349», а також професійних стандартів: «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29.08.2024 № 1225, «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 17.09.2021 № 568-21; на виконання завдання 2.4.2.2 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом МОН від 26.02.2026 № 356.

Цільова група: тренери супервізорів у сфері загальної середньої освіти.

Обсяг: 24 години (0,8 кредиту ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма реалізується у форматі тренінгу. До викладання за програмою залучаються фахівці, які пройшли попередню підготовку з надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти й мають підтверджувальний документ (сертифікат, свідоцтво).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення знань і вмінь тренерів супервізорів щодо особливостей надання психосоціальної підтримки супервізантам й упровадження цінностей, принципів і правил академічної доброчесності в супервізійну діяльність.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглибити розуміння місця і ролі супервізії в професійному розвитку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
- опанувати прийоми й інструменти психосоціальної підтримки супервізантів при проведенні індивідуальної та групової супервізії;
- опанувати особливості реалізації цінностей, принципів і правил академічної доброчесності під час індивідуальної та групової супервізії;
- удосконалити й закріпити практичні навички саморегуляції супервізорів;
- сприяти особистісному й професійному зростанню слухачів, розкриттю їхнього лідерського потенціалу та здатності усвідомлено переосмислювати власну супервізійну діяльність.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024 р.): Б1. Психологічна компетентність, Б2. Емоційно-етична компетентність, Б3. Компетентність педагогічного партнерства, Д1. Здатність до навчання впродовж життя;

відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021 р.): В2. Емоційно-етична компетентність, В3. Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства, Д2. Здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Слухачі будуть знати й розуміти:

- сутність психосоціального складника супервізії, його мету, завдання;
- особливості прийомів та інструментів психосоціальної підтримки педагогічних працівників;
- специфіку реалізації цінностей, принципів і правил академічної доброчесності під час індивідуальної та групової супервізії.

Слухачі будуть уміти:

- організовувати й проводити цикл супервізії з урахуванням компонентів психосоціальної підтримки супервізантів та самопідтримки супервізорів;
- розробляти й використовувати інструменти психосоціальної підтримки учасників при індивідуальній та груповій формах супервізії;
- організовувати процес здійснення циклу супервізії з урахуванням принципу академічної доброчесності;
- спонукати супервізорів до особистісного та професійного зростання, розкриття їхнього лідерського потенціалу й здатності усвідомлено переосмислювати власну професійну діяльність.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації учасників тренінгу здійснюється на засадах компетентнісного підходу й орієнтоване на визначення рівня сформованості професійних компетентностей. Результати навчання оцінюються за 100-бальною шкалою. Оцінювання проводиться шляхом

(30 б.), виконання практичних завдань (30 б.). Підсумковим заходом є рефлексія учасників (40 б.).

Орієнтовні критерії оцінювання результатів:

- розуміння змісту навчального матеріалу;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- сформованість визначених у програмі компетентностей;
- активність та залученість у процес навчання;
- якість виконання практичних завдань;
- здатність до професійної рефлексії та оцінювання результатів супервізійної діяльності.

Для отримання сертифіката про підвищення кваліфікації загальний середній бал має бути не нижче 70.

Документ про підвищення кваліфікації

За результатами виконання Програми учасники отримають сертифікат про підвищення кваліфікації, що відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (з урахуванням змін) обсягом 24 години (0,8 кредиту ЄКТС).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОСОЦІАЛЬНОГО СКЛАДНИКА СУПЕРВІЗІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ					
Тема 1.1. Психосоціальна підтримка як сфера запитів супервізантів. Психоемоційна безпека як основа супервізії	-	6	-	-	6
Тема 1.2. Психосоціальний компонент супервізії (підтримувальна супервізія): цілі, методи, процедура, результат	-	6	-	-	6
Разом за модулем	-	12	-	-	12
МОДУЛЬ 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУПЕРВІЗІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ					
Тема 2.1. Культура академічної доброчесності та місія супервізії	-	4	-	-	4

Тема 2. 2. Добросесність учасників супервізії	-	6	-	-	6
Разом за модулем	-	10	-	-	10
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
УСЬОГО	-	22	-	2	24

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІ ПСИХОСОЦІАЛЬНОГО СКЛАДНИКА СУПЕРВІЗІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Тема 1.1. Психосоціальна підтримка як сфера запитів супервізантів. Психоемоційна безпека як основа супервізії

Психосоціальний компонент у запитах супервізантів. Кола проблем із психологічною компонентою від супервізантів, їх осмислення, шлях від запиту до супервізійної зустрічі. Поширені запити: психоемоційне виснаження педагогів, мотивація учнів до навчальної діяльності, самомотивація освітян, педагогічне партнерство, професійний розвиток.

Супервізія з акцентом на вирішення конкретних проблем супервізанта (експертна) та зміцнення здатності самостійно вирішувати проблему (підтримувальна). Психоемоційна безпека як основа супервізії. Стійкість та резильєнтність супервізора й супервізанта. Інструменти підтримки стійкості та резильєнтності учасників супервізії. Прийоми для розвитку саморефлексії.

Тема 1.2. Психосоціальний компонент супервізії (підтримувальна супервізія): цілі, методи, процедура, результат

Психосоціальний компонент супервізії (підтримувальна супервізія) для педагогічних працівників закладів освіти. Етичний аспект: принципи конфіденційності, поваги, професійної автономії та неупередженості.

Особливості підтримувальної супервізії: цілі, методи, спосіб організації, характер взаємодії, результат. Підтримувальна супервізія за запитом, її елементи, процедура. Інструменти підтримувальної супервізії: анкети самооцінювання з фокусом на підтримку педагога, анкети самооцінювання до кейсів, запитання для уточнення практики, мовні зразки для конструювання етапу осмислення запиту.

Засоби підтримувальної супервізії: діалог, активне слухання, зворотний зв'язок, дроблення проблем, бачення з різних перспектив, висування гіпотез, модерація процесу, рефлексія. Взаємодія супервізора та супервізанта: рівний — рівному. Оцінювання ефективності підтримувальної супервізії.

Утворення та діяльність регіональних професійних спільнот супервізорів. Потенціал спільнот супервізорів для підвищення якості надання послуги супервізії. Спільнота як осередок психосоціальної підтримки супервізорів. Моделі спільнот супервізорів.

МОДУЛЬ 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУПЕРВІЗІЙНІЙ ПРАКТИЦІ

Тема 2.1. Культура академічної доброчесності та місія супервізії

Основи доброчесності та супервізія. Ключові цінності й принципи, що лежать в основі культури академічної доброчесності під час супервізійної діяльності. Різниця між формальним дотриманням правил і внутрішнім прийняттям цінностей доброчесності. Місія супервізії в контексті формування академічної доброчесності. Функції супервізора для підтримки доброчесного освітнього середовища. Інструменти, що допомагають формувати культуру доброчесності в колективі.

Тема 2.2. Доброчесність учасників супервізії

Доброчесність супервізанта й супервізора. Незалежність, об'єктивність і професіоналізм супервізора.

Доброчесність як засада побудови спільноти супервізорів. Кодекс доброчесності та етики супервізора — професійний інструмент спільноти.

Дотримання доброчесності під час оцінювання, самооцінювання, аналізу результатів супервізії та комунікації. Порушення доброчесності як перешкода проведенню якісної супервізі, вплив порушення доброчесності на проведення та результати різних етапів супервізійного циклу.

Відмова від плагіату, фабрикації та фальсифікації даних. Повага до інтелектуальної власності в супервізійній практиці. Нульова толерантність до проявів порушення академічної доброчесності.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Метасупервізія: практика групового кола.
2. Конструювання анкет самооцінювання.
3. Підготовка запитань для осмислення практики.
4. Підтримка стійкості й резильєнтності супервізорів.
5. Створення Кодексу доброчесності та етики супервізора.
6. Метарефлексія. Розбудова професійних спільнот.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і

- від 21.08.2019 № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.04.2026).
2. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text> (дата звернення: 09.04.2026).
3. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349 : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.03.2026 № 444. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-nakazu-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy-vid-20092024-1349> (дата звернення: 09.04.2026).
4. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text> (дата звернення: 09.04.2026).
5. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 08.04.2026).
6. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності : наказ Міністерства освіти та науки України від 18.12.2024 № 1759. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-z-akademichnoi-dobrochesnosti> (дата звернення: 13.04.2026).
7. Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти та науки України від 13.09.2024 № 1311. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidhotovky-pidvyshchennia-kvalifikatsii-nadavachiv-posluh-z-profesiinoidpidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnenniasupervizii-u-sferi-zah> (дата звернення: 10.04.2026).
8. Про методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 14.10.2024 № 1/18776-24. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/metodychni-rekomendacziyi-s-hhodo-zdiisnennya-superviziyi-mon.pdf> (дата звернення: 08.04.2026).
9. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 07.04.2026).

10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 07.04.2026).
11. Стратегія розвитку доброчесності в освіті на 2026–2030 роки. URL: https://drive.google.com/drive/folders/11brtE_j16i8Jx6LFXnnz_z43S4eJyUpL (дата звернення: 15.04.2026).

Основна література

1. Архитектура безпеки. Організація безпечного освітнього простору : посібник для освітніх управлінців із впровадження супервізії / Укладачі : Марина Абраменко, Вікторія Слюсаренко, Оксана Кузнєцова. ЮНЕСКО. Київ : 2025. 120 с. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2025-11/Supervisor%27s%20book_e-book.pdf (дата звернення: 10.04.2026).
2. Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти (за програмою підвищення кваліфікації тренерів-супервізорів у сфері загальної середньої освіти) : путівник для тренерів / укладачі О. Боярчук, І. Горбенко, Л. Микитюк, О. Федоренко. Київ : 2025, 84 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-15.09.2025.pdf> (дата звернення: 14.04.2026).
3. Супервізія не ревізія : методичний порадник / Ю. О. Борисенко, О. А. Венгловська, Г. В. Гладкова, І. М. Новик, О. О. Стягунова, О. Ф. Федоренко, Я. В. Шеховцова. Київ : УІРО, 2025. 245 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf> (дата звернення: 10.04.2026).
4. Супервізія і супер Я : супервізійний гайдбук. Борисенко Ю., Касатова О., Стягунова О., Фільчакова Т., Шеховцова Я. Київ : УІРО. 2025. 31 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-prof-30.09.2025.pdf> (дата звернення: 15.04.2026).
5. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності : збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О. Федоренко ; за заг. ред. І. Новик. Київ : УІРО, 2024. URL: <https://uied.org.ua/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti/> (дата звернення: 10.04.2026).

Додаткова література

1. Рівний рівному: посібник для менторів / О. Іванік та ін. Київ, 2015. URL: <https://insha-osvita.org/article/posibnyk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/> (дата звернення: 10.04.2026).

Начальник відділу професійного
розвитку педагогічних працівників

Ганна ГЛАДКОВА